

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

FIL

FILOZOFIJA

Ispitna knjižica 2

FIL IK-2 D-S044

FIL.44.HR.R.K2.12

40245

12

Prazna stranica

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne pišite esej dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **150** minuta bez stanke.

U ovome dijelu ispita napišite esej slijedeći priložene upute i smjernice za pisanje eseja.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Esej obvezatno napišite na list za čistopis.

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Pišite čitko. Esej će se bodovati s nula (0) bodova ako je nečitko napisan.

Ako pogriješite u pisanju, pogreške stavite u zagrade, precrtajte ih i stavite skraćeni potpis. **Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.**

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 3 prazne.

Filozofija

Esej

Zadatak esejskoga tipa

Pozorno pročitajte navedene tekstove. Prema ponuđenim smjernicama napišite esej s jasnom strukturom: uvodnim dijelom (postavljanjem teze ili hipoteze), središnjim dijelom (analizom i argumentacijom) i zaključkom (sintezom).

Tema eseja: **Vrijednosti modernoga čovjeka i traganje za smislom života**

Prvi tekst

Čovjekovo traganje za smislom primarna je motivacija u njegovom životu, a ne „sekundarna racionalizacija” instinktivnih poriva. Taj je smisao jedinstven i specifičan zato što ga mora i može ispuniti samo on sam; tek će onda poprimiti značenje koje će zadovoljiti njegovu vlastitu *volju* za smislom.

(...) smisao života razlikuje (se) od čovjeka do čovjeka, iz dana u dan, iz sata u sat. I stoga nije važan smisao života općenito već smisao života određenog pojedinca u danom trenutku. Općenito postavljeno pitanje moglo bi se usporediti s pitanjem postavljenom šahovskom prvaku: „Recite mi, majstore, koji je najbolji potez na svijetu?” Ne postoji najbolji pa čak ni dobar potez, a da nije vezan za određenu situaciju u partiji i za određenu osobnost čovjekova protivnika. Isto vrijedi za ljudsko postojanje. Čovjek ne bi trebao tražiti apstraktan smisao života. Svatko ima svoj specifičan poziv ili misiju u životu da ispuni konkretan zadatak. Zato se nijedan pojedinac ne može nadomjestiti niti se njegov život može ponoviti. I zato je pojedinčev zadatak jedinstven baš kao i njegova sposobnost da ga ispuni.

(...) Tvrdnjom da je čovjek odgovoran i da mora ostvariti potencijalni smisao svojeg života želim naglasiti da se pravi smisao života treba otkriti u svijetu, a ne u samom čovjeku ili njegovoj psihi kao da se radi o zatvorenom sustavu.

(...) Od čovjeka se ne traži, kao što neki filozofi egzistencijalisti uče, da trpi besmisao života nego da podnosi svoju nesposobnost da racionalno shvati životnu bezuvjetnu smislenost. (...)

[I zato] prolaznost postojanja nikako ne čini postojanje besmislenim. Ali u njoj leži naša odgovornost: zato što sve ovisi o našem ostvarenju u biti prolaznih mogućnosti. Čovjek neprestano izabire između mnoštva postojećih mogućnosti: koje će od njih biti osuđene na nepostojanje, a koje će biti aktualizirane? Koja će odluka jednom zauvijek biti ostvarena, postati besmrtna „otisak stopala u pijesku vremena”? Čovjek u svakom trenutku mora odlučivati, bilo dobro ili loše, što će biti spomenik njegovu postojanju. (...)

Viktor E. Frankl, *Čovjekovo traganje za smislom*

Filozofija

Esej

Drugi tekst

(...) Što je vrijedno u životu, štoviše u svijetu uopće? Što valja prisvojiti, pojmiti, vrednovati da bi se bilo čovjekom u punom smislu riječi? (...) Naš ljudski život, gledano iz blizine, ne sastoji se ni od čega drugog doli od neprekidnog lanca nadolazećih i prolazećih situacija – od najprolaznijih, najslučajnijih trenutačnih odnosa sve do najdubljih, najvažnijih, trajnih sveza koje povezuju čovjeka s čovjekom. (...)

Život današnjeg čovjeka nije povoljan za produbljivanje. Njemu nedostaje mira i kontemplacije, to je život nespokojstva i žurbe, natjecanje bez cilja i promišljenosti. Tko se načas zaustavi, u sljedećem je času već prevladan. I kao što se smjenjuju zahtjevi izvanjskog života, tako se smjenjuju i dojmovi, doživljaji, senzacije. Uvijek gledamo na ono najnovije, nama vlada ono posljednje, a pretposljednje je zaboravljeno, još prije nego je pravo viđeno, da ne govorimo pojmljeno. Živimo od senzacije do senzacije. I naše ulaženje u stvar je površno, naš se vrijednosni osjećaj otupljuje u lovu na ono senzacionalno. Moderni čovjek nije samo u nemiru i žurbi, on je također otupio, on je blaziran, njega ništa više ne uzdiže, ne zahvaća, ne dohvaća u njegovoj najunutarnjijoj sferi. Napokon, on za sve ima samo još ironičan ili umoran smiješak. Da, na kraju on od svoje moralne zaspalosti čini čak vrlinu. (...) I tako se on zadovoljava pozom da stoji iznad svega, što zapravo skriva njegovu unutarnju prazninu. (...)

Nicolai Hartmann, *Etika*

Filozofija

Esej

Smjernice za pisanje

U eseju odredite pojmove: „neponovljivost i jedinstvenost ljudskoga pojedinačnog života”, „ljudska odgovornost u svijetu prolaznih mogućnosti”, „upitnost apstraktnoga smisla i konkretnost ljudske egzistencije”, „vrijednosti modernoga čovjeka”, „površnost i senzacionalizam modernoga doba” i „moralna otupljenost modernoga čovjeka”.

1. Objasnite zašto prema Viktoru E. Franklu čovjek ne bi trebao tražiti apstraktni i za sve isti smisao života.
2. Objasnite zašto je prema Viktoru E. Franklu čovjek odgovoran u svijetu prolaznih mogućnosti.
3. Navedite i objasnite karakteristike koje Nicolai Hartmann pripisuje modernomu čovjeku.
4. Objasnite zašto se prema N. Hartmannu vrijednosni osjećaj modernoga čovjeka otupljuje.
5. Objasnite koji je prema Viktoru E. Franklu i N. Hartmannu mogući odgovor na površnost života u modernome dobu.

Argumentaciju u eseju potkrijepite primjerima:

1. vrijednosti koje vladaju u današnje vrijeme
2. osoba s ispunjenim životom koje nam mogu biti uzor.

FIL IK-2 D-S044

01

List za čistopis

List za čistopis

03

List za čistopis

List za čistopis

03

List za čistopis

List za čistopis

03

List za čistopis

List za čistopis

03

Prazna stranica

Prazna stranica

